

Allah'ın Sıfatlarının Ezeli Olmasını Nasıl Anlamalıyız ?

Soru: Allahu Tealanın sıfatları ezelidir. O halde tekvin(yaratma) sıfatıda ezelidir. Allahın yaratma sıfatı ezeli olduğuna göre, yaratılmış olan şeyler de ezeli olmaz m? Çünkü Allah bir şeyleri sonradan yaratmışsa, yaratmadan önce nasıl yaratıcı sıfatına sahip olacak. Bu durumda ya tekvin sıfatı hâdis olacak ki bu olmaz ya da yaratıklar ezeli olacak, bu da hiç olmaz. İşin içinden çıkamadım, nasıl anlamalıyız bu meseleyi?

Cevap: Tekvin sıfatı diye bir sıfat Eş'arilere göre zaten yoktur. Onlar sadece kudret sıfatını kabul etmişler ve kendisinin kadim, taalluklarının (yani eşyaya etki etme) hadis olduklarını iddia etmişlerdir. Maturidiler şöyle derler:

Bir kudret sahibinin sadece kudretinin bulunmasıyla eser olmaz. Bir de tesir gerekir ki buna da tekvin denir. Allah Teala müessir yani mükevindir, dolayısıyla bir de tekvin sıfatı olmalıdır derler ve tekvin sıfatı kadim ama tesirleri yani taallukları hadistir..

derler.

Gelelim Allah bir şeyi yaratmadan önce yaratıcı mıydı meselesine. Yaratma iki şekil düşünülür.

1- Bil fiil yaratma; yani bizzat yaratma. Bu açıdan bakarsanız Allah mahlukatı yaratmadan evvel yaratıcı değildi demek mümkün olur. Zira bazı Eş'ariler böyle demişlerdir.

2- Bil kuvve yaratma. Yani yaratma özelliği kendinde mevcut olan. Haddi zatında yaratmış veya yaratmamış, orası önemli değil. Maturidiler de bu açıdan bakıp Allah Teala mahlukatı yaratmadan evvel de yaratıcı idi demişlerdir. İşin özü budur. Daha geniş malumat için yeni yazdığımız Sualli Cevapli İslam Fıkhi kitabımızın birinci cildinin Akaid-Kelam bölümüne bakınız.

Abdullah HIÇDÖNMEZ